

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Cech András ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek, dr. Lajer Zsolt ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve(alperes címe) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fejér Megyei Bíróság 2008. április 7. napján meghozott, 3.P.20.460/2008/4. számú ítélete ellen a felperes részéről 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 6.000 (hatezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A felperes személyhez fűződő jog megsértése iránt terjesztett elő kereseti kérelmet, és mint a ... önkormányzati képviselője sérelmezte a helyi TV által ismertetett, és a ...-én a közgyűlésen elhangzott alperesi állításokat.

A jóhírnév megsértésén túl kérte az alperes eltiltását a hasonló jogsértésektől, illetve indítványozta, hogy ismerje el a jogsértés megtörténtét és kérjen elnézést.

Az alperes a kereset elutasítására vonatkozó kérelmét azzal indokolta, hogy kizárólag valós tényeket közölt és azokból okszerűen vonta le a következtetését.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 20.000 forint perköltséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 21.000 forint kereseti illetéket.

Az ítélet indokolásában hivatkozott a Ptk. 75-84. §§-aiban foglaltakra. Kifejtette, hogy mindkét fél közszereplő, ennek megfelelően a felperes a véleménynyilvánítás körében többet tartozik túrni, az alperes szólásszabadságát pedig képviselői minősége erősíti. Rögzítette, hogy az alperes nyilvános beszédében a felperes felügyelő bizottsági tisztségét és gazdasági érdekeltségét korrupciógyanús jelenségnek minősítette, azonban nem állította és még csak nem is sugalmazta, hogy a felperes valóban ki is használta helyzeti előnyét illetve, hogy visszaélt volna a bennfentes információkkal. Azt azonban állította, hogy ennek lehetősége fennáll, ami önmagában helytelen, de ezzel az alperes nem lépte át a véleménynyilvánítás szabadságának megengedett határait.

Felszólalása a közérdeket szolgálta, beszéde becsmérő kifejezéseket nem tartalmazott. Azt pedig, hogy a beszéd nyomán más személy, akár „rosszat is gondolhatott” a felperesről, pozíciójából adódóan el kell viselnie, és bíznia kell abban, hogy becsületes életvitele kellőképpen rácáfolhat az alperesi feltételezésekre, így ismerősei, tisztelői körében nem okoznak érzékelhető hátrányokat az alperesi közlések.

Mindezek alapján a keresetét elutasította és a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján, illetve a Pp. 84. §-a alapján rendelkezett a perköltség viseléséről.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést.

Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság ítélete jogszabálysértő és tévedett a bíróság akkor, amikor az alperesi kijelentéseket a véleménynyilvánításként bírálta el, mert az alperes azt közölte, hogy temetkezési vállalkozóként „mindenről tud értesülni, akár percekben belül, ami a kórházban történik, ennél fogva e bennfentes információ birtokában megtudhatja, hogy ki halt meg a kórházban és megkeresheti a rokonokat”. Ezzel pedig arra utalt, hogy közmegbízgatását saját vagyoni gyarapodása érdekében használja fel, ezért a felügyelő bizottság elnöki tisztére is alkalmatlan. Ezen túl burkolt tényállításokat fogalmazott meg a felügyelő bizottsági helyzetére vonatkozóan, így az elsőfokú bíróság helytelen jogi következtetésre jutott, amikor azt rögzítette, hogy az alperes nem állította, és még csak nem is sugalmazta helyzeti előnyének „kihasználását”.

A Legfelsőbb Bíróság eseti döntésére, valamint a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény 29. § (2) bekezdésére hivatkozva kifejtette, hogy önmagában temetkezési szolgáltatása nem valószínűsíti felügyelő bizottsági tisztségére való alkalmatlanságát.

Kiemelte, hogy amennyiben véleményként lenne értékelhető mindaz, amit az alperes a közgyűlésen elmondott, az abban az esetben is olyan önkényes, ami az ésszerű gondolkodásmódnak és a logika szabályainak nem felelt meg, mert nem jelölte meg, hogy a temetkezési vállalkozásban való részesedéssel egyidejűleg a kórház felügyelő bizottsági tagság vállalása miért tekinthető visszaélésnek. Az pedig, hogy a „tőzsdén az ilyenért büntetnek” kijelentés pedig csak azt sugallja,

hogy bűncselekményt követett el, s a hatóságok megtévesztésével mentesül a felelősségre vonás alól.

Előadta, hogy a közszereplői mivolta sem ad alapot arra, hogy az alperes személyiségi jogait sértő kijelentéseket tegyen, mert az, hogy a közszereplőnek a kritikát fokozottabb toleranciával kell tűrnie, nem azt jelenti, hogy mindent tűrni köteles, különös figyelemmel arra, hogy az alperesi kijelentések magánemberként végzett gazdasági tevékenységével kapcsolatosak. Hivatkozott az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI.24.) számú határozatára és kifejtette, hogy az alperes képviselői kötelezettségeit megsértve felelőtlen, öncélú, jóhírnevét sértő kijelentésekkel illette a dunaújvárosi közgyűlésén.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereseti kérelmének megfelelő döntés meghozatalát kérte.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kifejtette, hogy kijelentései nem minősíthetők hamis tényközlésnek, mert a helyi önkormányzati képviselő-testületi ülésen valós tényekre alapozta felszólalását, feltételes módon egy lehetséges értelmezést adott a történetekre, következtetései logikailag indokoltak voltak. Véleménye szerint az önkormányzati képviselőknek egyébként is kötelessége a különböző visszasságokra történő figyelemfelhívás. Kiemelendőnek tartotta, hogy a felperes is közszereplő.

Ezen túl előadta, hogy szóbeli felszólalásában még a közgyűlési vita hevében sem tett hamis tényállításokat, következtetései nem minősíthetők aránytalanul túlzónak, indokolatlanul sértőnek, bántónak, személyeskedőnek vagy megalázónak.

A felperes előkészítő iratában változatlanul fenntartotta a fellebbezésében foglaltakat, kiemelve, hogy az alperes az inkriminált kijelentéseket nem a közvélemény tájékoztatása érdekében, a helyi közügyeket érintő visszasságok ismertetése körében tette. Felszólalása nem a közérdeket szolgálta, hanem társadalmi megítélésének rontását.

Kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és kereseti kérelmének megfelelően a jogsértés megtörténtének megállapítását, az alperes eltiltását a további jogsértéstől és elégtételadásra kötelezését is.

A felperes fellebbezése nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a helytállóan megállapított tényállásból helyes jogi következtetést vont le, amelyre alapított döntésével a Fővárosi Ítéltábla teljes körűen egyetértett, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése, és a 254. § (3) bekezdése alapján helybenhagyta, annak helyes indokaira is tekintettel.

A perbeli jogvita érdemi elbírálása tekintetében a másodfokú bíróság rámutat arra, hogy az Alkotmány 59. § (1) bekezdése értelmében a Magyar Köztársaságban mindenkit megillet a jóhírnév védelméhez való jog, amelynek sérelmét jelenti a Ptk. 78. §-a alapján különösen az, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tény állít vagy hírsztel.

Ennek megfelelően a hírnévrontás megállapítására az olyan közlés tartalma ad

alapot, amely valótlan, a személy hátrányos megítélésére alkalmas, és amely nyíltan vagy burkoltan valótlan tényállítást fejez ki.

Ugyanakkor az értékítélet, vélemény, bírálat csak akkor eredményezheti a jóhírnév sérelmét, ha közvetlenül vagy közvetve valótlan tényállításokon alapszik, illetve ha megtevesztő jellegű, téves következtetés levonására ad alapot.

Az Alkotmány 61. § (1) bekezdése általánosságban védi a szabad véleménynyilvánítás jogát.

Ezen túl az 1993. évi XXXI. törvénnyel a magyar jog belső részévé vált Emberi Jogok Európai Egyezményének 10. Cikke arról rendelkezik, hogy mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához, amely jog magában foglalja a véleményalkotás szabadságát is.

Az Alkotmánybíróság pedig a 30/1992. (V.26.) számú határozatában mondta ki, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz való jog alapján a vélemény érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védett, továbbá a 36/1994. (IV.24.) számú alkotmánybírósági határozat értelmében a véleménynyilvánítás szabadsága mindenféle közlés szabadságát magában foglalja, függetlenül a közlés módjától, értékétől, erkölcsi minőségétől és valóságtartalmától is. Ezáltal védelmet élveznek az olyan értékítéletek is, amelyek esetleg túlzóak és felfokozottak, mert a szabad véleménynyilvánításhoz való jog olyan kiemelkedő jelentőségű alapjog, amely csak kivételesen indokolt esetben korlátozható.

Jogsértés tehát akkor valósul meg, ha a bírálat, az értékelés részben tartalmában, részben kifejezés módjában túllépi a szabad véleménynyilvánítás megengedett alkotmányos határát. Tartalmában jogsértő a vélemény, ha valótlan tényállítást fejez ki, kifejezés módjában pedig akkor, ha aránytalanul túlzó, indokolatlanul bántó, lealázó, lekicsinylő.

Az Alkotmánybíróság azt is rögzítette, hogy a közügyekre vonatkozó értékítéletek fokozott védelmet élveznek, még akkor is, ha túlzóak és felfokozottak. Az pedig alapvető alanyi jog, hogy a közszereplőket, választott képviselőket működésükkel, tevékenységükkel összefüggésben az állampolgárok kritikával illessék, mert egy demokráciában nincs olyan alkotmányos érdek, amely ilyen esetben indokolná az értékítéletek közlésének korlátozását.

Mindezen általánosságban rögzítettek, valamint a per során rendelkezésre álló adatok alapján és a bizonyítékok Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti mérlegelésével a Fővárosi Ítéltábla arra az álláspontra jutott, hogy az alperes által közöltek a felperes gazdasági tevékenységével és a közhasznú társaságban betöltött tisztségével összefüggésben megfogalmazott olyan vélemény, következtetés, amely nem lépi át a szabad véleménynyilvánítás megengedett határát sem tartalmában, sem kifejezés módjában.

Az alperes felszólalásában a felperesi temetkezési vállalkozás és a helyi kórházat működtető gazdasági társaság felügyelő bizottsága elnöki tisztsége körében, az összefonódás és az összeférhetetlenség lehetőségére hívta fel a figyelmet. A nem vitatottan valós tényekből levont következtetése sem tartalmában, sem szóhasználatában nem volt jogsértő, nem lépte át a szabad véleménynyilvánítás megengedett határát figyelembe véve azt is, hogy az alperesnek, mint választott

önkormányzati képviselőnek kötelessége is a helyi ügyekkel összefüggésben felhívni a figyelmet a visszas helyzetekre.

Az alperes a közgyűlésen csak aggodalmának adott hangot és feltételes módban utalt a korrupció lehetőségére, kifejtve, hogy a felperes temetkezési vállalkozásban fennálló gazdasági érdekeltsége és a ... elnöki tiszte megítélése szerint nem egyeztethető össze.

Kifogásait a közgyűléssel ismertette, azonban ennek során nem használt indokolatlanul sértő, bántó kifejezéseket, következtetései valós tényeken alapultak, amit a felperesnek, mint a helyi közélet szereplőjének túrníe kell.

Helyesen állapította meg tehát az elsőfokú bíróság, hogy az alperes a felperes személyét nem állította be jogsértő módon, így a Ptk. 78. §-ában foglalt jóhírnévhez fűződő személyiségi jog megsértésének a megállapítására nem volt lehetőség, ezért a Ptk. 84. § (1) bekezdésének révén alkalmazandó egyéb objektív jogkövetkezményekkel már foglalkozni nem kellett.

Egyebekben a Fővárosi Ítéltábla csak visszautal az elsőfokú bíróság helyes indokolására.

A másodfokú bíróság a fellebbezési eljárásban felmerült költségről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése szerint határozott, figyelemmel a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ában, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésében foglaltakat is.

Budapest, 2008. november 11.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s. k.
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s. k.
előadó bíró

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő